

de skulle vaccineres, ræffe deres Arme modstræbende i Veiret, for at blive frie derfor, da er det dog klart, at der ikke ligger Noget deri; de spæde Børn tænke derved vistnok hverken paa det Gne eller det Andet. Han har ogsaa anført, at Lægerne ere komne til en ganske anden Anskuelse end tidligere med Hensyn til Choleraen; men deri ligger vist heller ingen Grund for den Mening, som han forsvarede, hvad Vaccinationen angaaer. Lægevidensskaben er en Erfaringsvidenskab. Naar nye Sygdomme opkomme, er det naturligt, at Lægerne ikke strax kunne gjenneemfue, hvorledes man skal gaae denne Sygdom imøde, og ikke kunne vide, hvorvidt den er smitsom eller ikke. Naar Sundhedscollegiet senere har antaget, at der ikke egentlig var forbundet Smitte med denne Sygdom, da er dette Resultat bygget paa senere Erfaringer; men Sundhedscollegiet er ikke kommet til den Erfaring, at Kopperne ikke skulde være smitsomme, eller at Vaccinen ikke skulde gjøre sin Nytte. — Naar den ærede Forslagsstiller ogsaa har beraabt sig paa, at der mangler Beviser for Vaccinens Gavnlighed, da forekommer det mig, at der ligger klare Beviser i Sundhedscollegiets Erklæring; de ere vel ikke understøttede ved statistiske Tabellen, men disse ere jo med fuldkommen Nøjagtighed tilfede hos Sundhedscollegiet, da det er bekjendt, at der indsamles nøie Oplysninger om Antallet af de Vaccinerede og tillige om Forholdet af dem, som, da Kopperne indfandt sig, bleve angrebne af denne Sygdom, og hvormange af de Angrebne der døde. Han har vel sagt, at mange Læger have erklæret sig enige med ham i hans Anskuelse; dette skal jeg naturligviis ikke modsig; men det forekommer mig, at først naar det blev den almindelige Mening hos Lægerne, at man havde taget feil i sin Anskuelse om Vaccinationen, først naar man kom til dette Standpunkt, først da kunde Staten forandre de Love, der i denne Henseende ere givne til det almindelige Bedste. Det kan vel være, hvad den ærede Taler ogsaa har paaberaabt sig, at mange Forhold med Hensyn til Sundhedspleien have forandret sig, og at ogsaa dette virker til, at Færre nu vilde faae Kopperne, om ogsaa Vaccinationen faldt bort, end

tidligere; men imidlertid staaer der derimod den Erklæring af Sundhedscollegiet, at Kopperne, hvor de senere have viist sig, have været ligesaa ødelæggende som tidligere.

Kierkegaard: Jeg befrygter næsten, at det turde være gaaet adskillige andre Medlemmer af denne ærede Forsamling, ligesom det er gaaet mig, saa at ogsaa de, ved at høre de gjentagne kraftige Anstrengelser, som den ærede Forslagsstiller har gjort i denne Sag, turde være komne til at tænke paa en gammel berømt Statsmand, der med en ganske overordentlig Standhaftighed vidste fra alle Sider og ved alle Leiligheder at komme tilbage til den Sætning, at Carthago skulde ødelægges. Og dette maa jeg her berøre, fordi, dersom det skulde være Tilfældet, saa frygter jeg, at den meget ærede Forslagsstillers Virksomhed for Sagen i visse Maader har været Sagen selv til Skade. Thi det staaer jo i alle historiske Haandbøger, hvad enten det forresten er sandt eller ikke, at deri tog den berømte Romer ganske feil, og at det var meget urigtigt, hvad han dengang saa saare tvrigt drev paa. Jeg vil derfor først bede om Tilladelse til at udtale, at, hvad enten Cato i det Tilfælde, jeg antydede, havde Ret eller ikke, er det dog ikke ligefrem at slutte, naar man seer en Mand med ganske overordentlig Kraft at faste sig paa et enkelt Spørgsmaal, — vel endog paa et, der maastee forekommer En underordnet —, at forfølge det med stor Standhaftighed og ved den Leilighed at udfolde en heel eiendommelig Tankegang, som fra alle Sider fører ham henderpaa, at han derfor skulde være paa Vildspor, ligesom det antages at have været Tilfældet med Cato. Der er dog virkelig, synes mig, ogsaa Noget, der taler for, at, naar en Mand, som hans Medborgere have valgt til at være deres Ordfører i Fædrelandets vigtigste Anliggender, er saa dybt greben af Overbeviisningen om en Sag, som det i dette Tilfælde noksom viser sig, der da rimeligviis maa være Nogle i Landet, som dele Anskuelse med ham, saa han dog virkelig ogsaa i dette Stykke repræsenterer en Retning iblandt, var det end kun en lille Deel af Folket. Og det bør dog vel ogsaa komme i Betragtning, naar man forelægger sig det Spørgsmaal, om vi ere be-